

Magyar Irodalomtudományi Intézet

Előadó: Radvánszky Anikó	Szemeszter: 2016/2017. ősz
Tanegység neve: Világirodalom IV:	
Tanegység kódja: BBNMI01500	

óraszám/ dátum	Tematika
1. szept. 16.	A romantika periodizációi és művészei sajátosságai. A preromantika
2. szept. 23.	Viktor Hugo, Alphonse de Lamartine, Alfred de Vigny, Alfred de Musset
3. szept. 30.	Honoré de Balzac
4. okt. 7.	Stendhal (Henri Beyle)
5. okt. 14.	Théophile Gautier, Charles Baudelaire, Paul Verlaine
6. okt. 21.	Arthur Rimbaud, Stéphane Mallarmé, Lautrémont (Isidor Ducasse)
7. okt. 28.	Gustave Flaubert
8. nov. 11.	Émile Zola
9. nov. 18.	Guy de Maupassant
10.-11. nov. 25.-dec. 2.	Paul Valéry, Guillaume Apollinaire, André Breton, Paul Éluard, Louis Aragon
12. dec. 9.	André Gide
13. dec. 16.	Marcel Proust

Olvasmányjegyzék

ÁLTALÁNOS SZAKIRODALOM

- Dobossy László: *A francia irodalom története*, Bp., 1963.
A francia irodalom a huszadik században, I–II, szerk. Köpeczi Béla, Bp., 1974.
Gyergyai Albert: *A mai francia regény*, Bp., 1937.
Mészáros Vilma: *A mai francia regény*, Bp., 1966.
Szávai János: *Nagy francia regények*, Bp., 1989.
Huszonöt fontos francia regény, szerk. Karafiáth Judit, Bp., 1966.
Szerb Antal: *Világirodalom története*, Bp., 1941.
Babits Mihály: *Az európai irodalom története*, Bp., 1957.
A romantika, szerk. Horváth Károly, Bp., 1965.
A romantika tétjei, szerk. Fogarasi György (Helikon 2000/1-2).
Maarten Doorman: *A romantikus rend*, Bp., 2006.

1. tétel:

Kötelező irodalom:

A francia nagyromantika manifesztumai, In: *A romantika.* szerk. Horváth Károly, Bp., 1965., 219-277.

Stendhal: *A Racine és Shakespeare-ből*

Alfred de Vigny: *Gondolatok a művészet igazságáról*

Victor Hugo: *Részletek a Cromwell előszavából*

Viktor Hugo: *A Keleti énekek előszavából*

Viktor Hugo: *Az Hernani előszava*

Alphonse de Lamartine: *A költészet rendeltetéséről*

Viktor Hugo: *Válasz egy vádiratra*

Viktor Hugo: *A Fények és árnyak előszavából*

Viktor Hugo: *A Szemlélődések előszavából*

2. tétel:

Kötelező irodalom:

Lamartine: *A tó*

Vigny: *A kürt; A pásztorkalyiba; A farkas halála; Az olajfák hegyén*

Musset: *Szomorúság; Velence; A hold balladája; Dal; Májusi éj; Decemberi éj*

Hugo: *A dzsinnek; Örömmel ülök én; A nap ma fellegek között pihent le este; Mivel ajkamhoz ért; Mert minden földi lélek; Olympia siralma; Oceana nox; Júniusi éjszakák; Európa térképe; Bűnhődés; Stella; Omfale rokkája; Villequier-ben; Mezőtláb volt a lány; Boldog, ki elmereng örök dolgokon; Jelenés; Religio; A lelkiismeret; Az alvó Boáz; Az éj, az éj, az éj*

Ajánlott irodalom:

Somlyó György: *Philoktétész sebe. Bevezetés a modern költészetbe*, Bp., 1980

Benedek Marcell: *Viktor Hugo*, Bp., 1912.

Murányi Győző: *Az Óceán-ember. Viktor Hugo élete és művei*, Bp. 1970

Gyergyai Albert: *Védelem az esszé ügyében (Lamartine)*, Bp., 1984.

3. tétel:

Kötelező irodalom:

Balzac: *Goriot apó*

Ajánlott irodalom:

Pierre Barbéris: *Balzac, egy realista mitológia*, Bp., 1978.

Gyergyai Albert: *Klasszikusok (Balzac)*, Bp., 1962

Martonyi Éva: *Poétika és narráció Honoré de Balzac Emberi színjátékában*, Bp., 1998.

A. Maurois: *Prométheusz, vagy Balzac élete*, Bp., 1968.

4. tétel:

Kötelező irodalom:

Stendhal: *Vörös és fekete*

Ajánlott irodalom:

Louis Aragon: *Stendhal fénye*, In: *A költő és a valóság*, Bp., 1970

Harsányi Zoltán: *Stendhal*, Bp., 1967.

5. tétel:

Kötelező irodalom:

Baudelaire: *A romlás virágai* [teljes]; *Költemények prózában*

Verlaine: *Az én meghitt álmom; Naplemente; Érzelmes séta; Őszi chanson; Pásztoróra; Holdfény; Érzelmes párbeszéd; Mivelhogy nő a fény; Ó lelkem, mennyi bánat ért; Nem Gallikám az az évszázad; Költészettan; Fáradtság; Példázatok; Fifi; Uram, a szerelmed megsebzett; Klasszikus Walpurgis-éj; Szívemben könnyezik; Gaspard Hauser dalol*

Gautier: *A művészet*

Ajánlott irodalom:

Gera György: *Baudelaire*, Bp., 1968.

Gyergyai Albert: *Baudelaire nyomában*, In: *Késő tallózás*. Bp., 1975, 62-82.

Théophile Gautier: *Charles Baudelaire*, Bp., Palatinus, 1977.

Somlyó György: *Philoktétész sebe. Bevezetés a modern költészetbe*, Bp., 1980

6. tétel:

Kötelező irodalom:

Mallarmé: *Tünemény; Az azúr; Sóhaj; Egy faun délutánja; E szűz, e szertelen...; Edgar Poe síremléke; Charles Baudelaire síremléke; Egy hamar múlandó üveg, Heródiás; A haj lángroppenés; Szent nő; Prosa des Esseintes-nek; Legyező; Albumlap; Mikor űzött az árny; Győztesen megfut az öngyilkosság, a vad; Tiszta karma fennen felajánlott onix; Teljes lelkiünk egybefogva; Egy csipkefüggöny elreped; Némán a mord felhő alatt; Egy kockadobás sohasem törli el a véletlent*

Lautréamont: *Maldoror énekei* [részletek];

Ajánlott irodalom:

Somlyó György: *Philoktétész sebe. Bevezetés a modern költészetbe*, Bp., 1980

Vajda András: *Költészet és retorika (Rimbaud)*, Bp., 1988.

Átváltozások c. folyóirat Rimbaud-száma

7. tétel:

Kötelező irodalom:

Flaubert: *Bováryné*

Ajánlott irodalom:

Gyergyai Albert: *Gustave Flaubert*, In: *Klasszikusok*. Bp. 1962, 312-398.

Balassa Péter: *A színeváltozás. Flaubert-tanulmányok*, Bp., 1982

8. tétel:

Kötelező irodalom:

Zola: *Germinal*; *Előszó a Rougon-Macquart ciklushoz*; *A kísérleti regény (A naturalizmus c. kötetből)*

Ajánlott irodalom:

A. Lanoux: *Jó napot, Zola úr!*, Bp., 1969.

Csehi Gyula: *A regényíró mint szociológus. A naturalista regény. Zola*, In: *Modern Kalliópé. Regény és valóság*. Bukarest, 1969, 225-423.

9. tétel:

Kötelező irodalom:

Maupassant: *A Szépfű*, *Az olajfás*; *Gömböc*; *Két jóbarát*; *Lujzika*; *Szerelem*; *Az ékszer*; *Az idill*; *Az örökség*; *A Tellier-ház*; *Kirándulás*; *A gyónás*

Ajánlott irodalom:

Szentkuthy Miklós, *Maupassant*, Bp., 1968.

Georg Brandes: *Émile Zola, Guy de Maupassant*, In: *Korok, emberek, írások*. Bp., 1914, 9-107.

Armand Lanoux: *Maupassant, a szépfű*, Bp., 1974

10. tétel:

Kötelező irodalom:

Apollinaire: *Rajnai éjszaka*, *Loreley*, *Kikerics*, *A megcsalt szerető éneke*, *Búcsú*, *Kötéltáncosok*, *A Mirabeau híd*, *Égőv*, *Az utas*, *Vendémiaire*, *Saint-Merry muzsikusa*, *A megsebzett galamb és a szökőkút*, *Kis Lou az éj leszáll*, *Lou koszorúja*, *Északi ég, madár dalol*, *A dombok*, *Egy szép vörössesszőkéhez*, *Teiresziász emlői – prolóógus*; *Max Jakob*, *A hallgatag erdőben*, *Vérszínű hold*, *Szétört az óvilág*

Éluard: *Omló narancs hajad*, *Szemed íve*, *A férfi elfut*, *Szabadság*, *A szerelmes*, *A költészet kritikája*, *A költészet célja a gyakorlati igazság*, *Mindent elmondani*, *Jó igazság*

Breton: *A szabad társulás*

Aragon: *Műsor*, *Párizsi paraszt – részlet*, *Elza szeme*, *Dunkerque-i éjszaka*, *Ballada arról, aki dalolva állta a kínszenvedést*, *Elza bolondja – A falasszifák*

Ajánlott irodalom:

Karafiáth Judit: Szürrealizmus, Bp., 1999.
Ferenczi László: Éluard, Bp., 1970
Réz Pál: *Apollinaire világa*, Bp., 1974.
A szürrealizmus, szerk. Bajomi Lázár Endre, Bp., 1968.

11 tétel:

Kötelező irodalom:

Gide: *A pénzhamisítók*

Ajánlott irodalom:

André Gide. Nagyvilág, 2002/7-8, 807-926.
Varga László: *André Gide, A pénzhamisítók*, In: Karafiáth J. (szerk.) Huszonöt fontos francia regény, Bp. 1966.
H. Szász Anna Mária: *André Gide, A pénzhamisítók*, In: A modern regény mesterei, Bp., 1980. 23-47.
Csűrös Klára: *André Gide*, In: Köpeczi Béla (szerk. és bev.) A francia irodalom a huszadik században. Bp., 1974. 187-207.
Gyergyai Albert: *Gide mint regényíró*, In: Késői tallózás. Bp., 1975. 82-103.
Mészáros Vilma: *A regényhős halála. André Gide*. In: A mai francia regény, Bp., 1966. 58-87.
Sötér István: *Betegség és klasszicizmus (André Gide)*, In: Világtájak. Esszék és jegyzetek. Bp., 1957. 150-170.

12. tétel:

Kötelező irodalom:

Proust: *Az eltűnt idő nyomában I. Swann*

Ajánlott irodalom:

Karafiáth Judit: *Marcel Proust, Az eltűnt idő nyomában I. Swann*, In: Karafiáth J. (szerk.) Huszonöt fontos francia regény, Bp., 1966.
Lackfi János (szerk.): *Proust*, Enigma, 2000-2001/26-27.
Samuel Beckett: *Proust*, Bp., 1988.
André Maurois: *Proust*, Bp., 1976.
Réz Pál: *Proust*, Bp., 1961.
Gilles Deleuze: *Proust*, Bp., 2002.